

1. Doel

Het doel van de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk is het, op een snelle en gemakkelijk te begrijpen wijze, geven van een aanwijzing of een voorschrift met betrekking tot de veiligheid of gezondheid op het werk. Deze signalering kan, naargelang de situatie, bestaan uit een kleur, een bord, een symbool, een lichtsignaal, een akoestisch signaal (een mondelinge mededeling of een hand- of armsein).

2. Toepassingsgebied/Definities

Deze rubriek is gebaseerd op de wetgeving Welzijn op het Werk, Codex, boek III, titel 6 (Veiligheids- en gezondheidssignalering) op het werk en is van toepassing op gans het terrein van Evonik Antwerpen NV.

Voor spoorverkeer, wegverkeer en binnenscheepvaart gelden andere/bijkomende signaleringsvoorschriften. Voor de regeling van het verkeer op het terrein moeten de voor het wegverkeer geldende verkeerstekens worden gebruikt.

Voor de signalisatie (etikettering) van de recipiënten die bij gevaarlijke stoffen en preparaten gebruikt moet worden, verwijzen we naar de instructie ["Etikettering, Markering en Verpakking - S-L / INS / 515"](#).

De etikettering voor het transport, zoals bepaald door de ADR-richtlijnen: info via afdeling Logistiek.

Alle veiligheids- en gezondheidssignaleringen zijn in een veiligheidskleur uitgevoerd. Aan elke kleur is een bepaalde betekenis toegekend. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gebruikte veiligheidskleuren met de overeenkomstige betekenis en aanwijzing.

Veiligheidskleur	Betekenis of doel	Aanwijzing en toelichting
Rood	Verbodssignaal	Gevaarlijke houding
	Gevaar – Alarm	Stop, stilstand, noodschakelaars Evacuatie
	Brandbestrijdingsmateriaal en brandweeruitrusting	Identificatie en lokalisatie
Geel of oranje-geel	Waarschuwingssignaal	Pas op, wees voorzichtig Verificatie
Blauw	Gebodssignaal	Handelwijze of specifieke actie- verplichting tot het dragen van de PBM's
Groen	Reddingssignaal, eerste hulp	Deuren, uitgangen, wegen, materiaalposten, lokalen
	Veilige situatie	Terugkeer naar normale situatie

Naast de kleur heeft ook de vorm van het bord een belangrijke betekenis. Onderstaande tabel geeft de betekenis weer van de verschillende vormen van de borden.

Geometrische vorm	Betekenis
	Gebods- en verbodstekens
	Waarschuwingstekens
	Reddings-, aanwijzings- en aanvullende tekens

De veiligheidskleuren en de vormen worden gecombineerd in de tekens voor veiligheidssignalering:

			
Rood	Verbod	Mogelijk gevaar	Brandbestrijdingsmateriaal
Geel	-	Opgepast, mogelijk gevaar	-
Groen	-	-	Geen gevaar Reddingstoestellen
Blauw	Gebod	-	Voorlichting of aanwijzing

Gedetailleerde informatie betreffende signaleringsborden, lichtsignalen en geluidssignalen kan worden teruggevonden in punt 4. Verduidelijkingen.

3. Beschrijving

3.1 Algemene signalisatie

Risico's voor veiligheid en gezondheid dienen op een duidelijke wijze aan de werknemers kenbaar gemaakt te worden. Hiertoe kan men onder meer gebruik maken van signaleringsborden (verbodsborden, waarschuwborden, gebodsborden, reddingsborden, ...), lichtsignalen en geluidssignalen. Gedetailleerde informatie dienaangaande kan worden teruggevonden in punt 4. Verduidelijkingen.

Voor alle signalisatie moet men echter de nodige maatregelen nemen opdat:

- de doeltreffendheid van de signalering niet in het gedrang wordt gebracht door:
 - 1) de aanwezigheid van een andere (gelijkaardige) signalering:
 - Er dient vermeden te worden dat er te veel borden dicht bij elkaar worden geplaatst.
 - Er mogen niet tegelijkertijd twee lichtsignalen gebruikt worden die met elkaar verward kunnen worden of te weinig van elkaar verschillen.
 - Er mogen niet tegelijkertijd twee geluidssignalen gebruikt worden.
 - Geluids- en lichtsignalen moeten duidelijk waarneembaar en éénduidig zijn.

- 2) Een slecht ontwerp, een ontoereikend aantal, een slechte plaatsing, een slechte staat of een slechte werking van de signaleringsmiddelen of -voorzieningen:
- Alle signaleringsborden moeten dusdanige afmetingen en kleur- en lichttechnische eigenschappen bezitten, zodat zij goed zichtbaar en gemakkelijk te begrijpen zijn.
 - De borden moeten gemaakt zijn van een materiaal met een zo groot mogelijke schokvastheid en weerbestendigheid.
 - Het aantal signaleringsmiddelen of -voorzieningen en de plaats ervan zijn afhankelijk van de grootte van de risico's, gevaren of van de te beveiligen zone. De borden worden, rekening houdend met eventuele obstakels, op een passende hoogte en op een passende plaats ten opzichte van het gezichtsveld geïnstalleerd, hetzij bij een toegang tot een zone waar een algemeen risico bestaat, hetzij in de onmiddellijke nabijheid van een bepaald risico of het te signaleren object, en wel op een goed verlichte en gemakkelijk toegankelijke en zichtbare plaats.
 - De grootte van de signaleringsborden wordt bepaald aan de hand van de beschikbare ruimte en de waarnemingsafstand. In de NBN ISO 3864 wordt geadviseerd als oppervlakte van het bord $A \text{ (cm}^2\text{)} \geq L^2 \text{ (m)}/2000$, waarbij $L \text{ (m)}$ de waarnemingsafstand is.
 - Om verwarring te vermijden, moet een bord verwijderd worden, zodra de situatie die de aanwezigheid ervan rechtvaardigt, niet meer bestaat.
 - De signaleringsmiddelen en -voorzieningen moeten geregeld schoongemaakt, onderhouden, gerepareerd en, zo nodig, vervangen worden.
 - Indien de betrokken werknemers een beperkt gehoor- of gezichtsvermogen hebben, onder meer door het dragen van individuele beschermende uitrusting, moeten adequate aanvullende of vervangende maatregelen genomen worden.
 - Bij signaleringen die een energiebron behoeven, dient een noodinstallatie voorzien te zijn voor het geval deze energiebron zou uitvallen, behalve indien het risico ophoudt te bestaan bij het uitvallen van de energie.

Het aanbrengen van signalisatieborden is méér dan zo maar het willekeurig hangen van borden. Veiligheids- en gezondheidssignalering dient op een doordachte wijze geplaatst te worden.

3.2 Signalisatie voor specifieke risico's

3.2.1 Signaleren van hindernissen, gevaarlijke plaatsen en markering van de verkeerswegen

Signaleren van hindernissen en gevaarlijke/ontoegankelijke zones

Zones die tijdelijk niet toegankelijk zijn voor onbevoegden worden gesperd met **Evonik-signalisatielint** om een tijdelijke gevaarlijke zone te signaleren bv. hijswerkzaamheden, lekkage, reinigings- en spoelwerkzaamheden, e.d. Het is niet toegestaan een signalisatielint te overschrijden indien men geen actieve rol heeft bij deze werkzaamheden.

De medewerker die het signalisatielint ophangt, zorgt ervoor dat:

- de oppervlakte van de gesperde zone zinvol is, voldoende groot, doch niet onnodig groot;
- de duur dat de zone wordt gesperd niet onnodig lang is en eventueel tijdelijk terug wordt opengesteld indien er geen gevaar is;
- na de werken het signalisatielint wordt verwijderd.

Een gesperde zone dient door iedereen te worden gerespecteerd.

Opmerking: Bij het openen van vloerdelen, openen van putten is het gebruik van een collectief beschermingsmiddel verplicht (zie instructie "[Valbeveiliging bij werkzaamheden - VEI-RB / INS / 710](#)").

Bandbreite= 40 mm / Rapport= 760 mm

Ingeval er op de straten omléidingen zijn of graafwerken e.d. uitgevoerd worden, dienen deze duidelijk gesignaleerd te worden en, indien nodig, dient gebruik te worden gemaakt van hekwerk. Bovendien dient die signalisatie vanaf valavond tot de ochtend van verlichting voorzien te worden. Deze verlichting dient door TS-Constructiebureau uitgevoerd en onderhouden te worden.

Wanneer de verlichting zou uitvallen, dient de persoon die het opmerkt zijn chef te verwittigen. Deze vraagt de elektriciën de herstelling te doen.

De tijdelijke signalisaties dienen in orde gehouden te worden. Eenieder heeft de plicht om onveilige situaties te melden. Indien het plaatsen op de hoofdstraten (rond de bouwvelden) betreft, valt dit onder de verantwoordelijkheid van TS-Constructiebureau. In het bouwveld zelf of op de bouwveldstraten ligt de verantwoordelijkheid bij de respectievelijke eenheden/diensten.

Als sommige gedeelten van het terrein of de bouwplaats niet voor de arbeid toegankelijk zijn en de toegang ertoe gevaar oplevert voor de werknemers, worden deze gedeelten aangeduid door waarschuwingstekens voor gevaar en door materiële elementen behoorlijk afgebakend, zodat de onvrijwillige toegang tot deze gedeelten belet wordt.

Doorgangen

De doorgangen in de werklokalen worden op een breedte van ten minste 0,80 m te allen tijde vrijgehouden. Zij zijn ten minste 2 m hoog. Zij worden door goed zichtbare opschriften aangeduid. De doorgangen tussen de machines zijn ten minste 0,80 m breed. De omgeving van de machines wordt volkomen vrijgehouden.

De drempels, gevaarlijke doorgangen en obstakels worden overeenkomstig de bepalingen betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk aangeduid.

Markering van verkeerswegen

De verkeerswegen voor voertuigen dienen duidelijk door middel van doorlopende strepen met een goed zichtbare kleur aangegeven te worden.

Bij het aanbrengen van de strepen dient rekening gehouden te worden met de nodige veiligheidsafstanden tussen de voertuigen die er kunnen rijden en elk voorwerp dat zich in de nabijheid kan bevinden, alsook tussen de voetgangers en de voertuigen.

De voor voertuigen bestemde wegen moeten op voldoende afstand van deuren, poorten, doorgangen voor voetgangers, gangen en trappen liggen.

Wanneer het gebruik en de uitrusting van de plaatsen dat vereisen om de bescherming van de werknemers te garanderen, dient het tracé van de wegen duidelijk en overeenkomstig de bepalingen betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk afgebakend te zijn.

In de onmiddellijke nabijheid van poorten die hoofdzakelijk voor het verkeer van voertuigen bestemd zijn, moeten zich, tenzij de doorgang voor de voetgangers veilig is, deuren voor voetgangers bevinden die voortdurend vrij moeten blijven en die duidelijk zichtbaar en overeenkomstig de bepalingen betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk gemarkeerd zijn.

3.2.2 Kentekening en alarmering van nooddouches en reddingskuipen

Om de nooddouches en reddingskuipen in productie-installaties vlugger op te merken, worden zij in fluorescerende oranje verf geschilderd. Dit is niet noodzakelijk in labo-omgevingen indien de nooddouche reeds voldoende de aandacht trekt.

Vanaf 01.01.2015 moeten nooddouches die nieuw zijn of gerenoveerd worden, voorzien zijn van een automatische alarmering (in voetplaat of aan bedieningshendel) naar de controlekamer.

3.2.3 Signalering en kentekening van tanks

De signalering op de recipiënten en leidingen moet op de zichtbare zijde met zelfklevend materiaal aangebracht worden.

Recipiënten die bij werkzaamheden met gevaarlijke stoffen en preparaten worden gebruikt, moeten worden geëtiketteerd. Hiervoor verwijzen we naar de instructie "[Etikettering, Markering en Verpakking - S-L / INS / 515](#)".

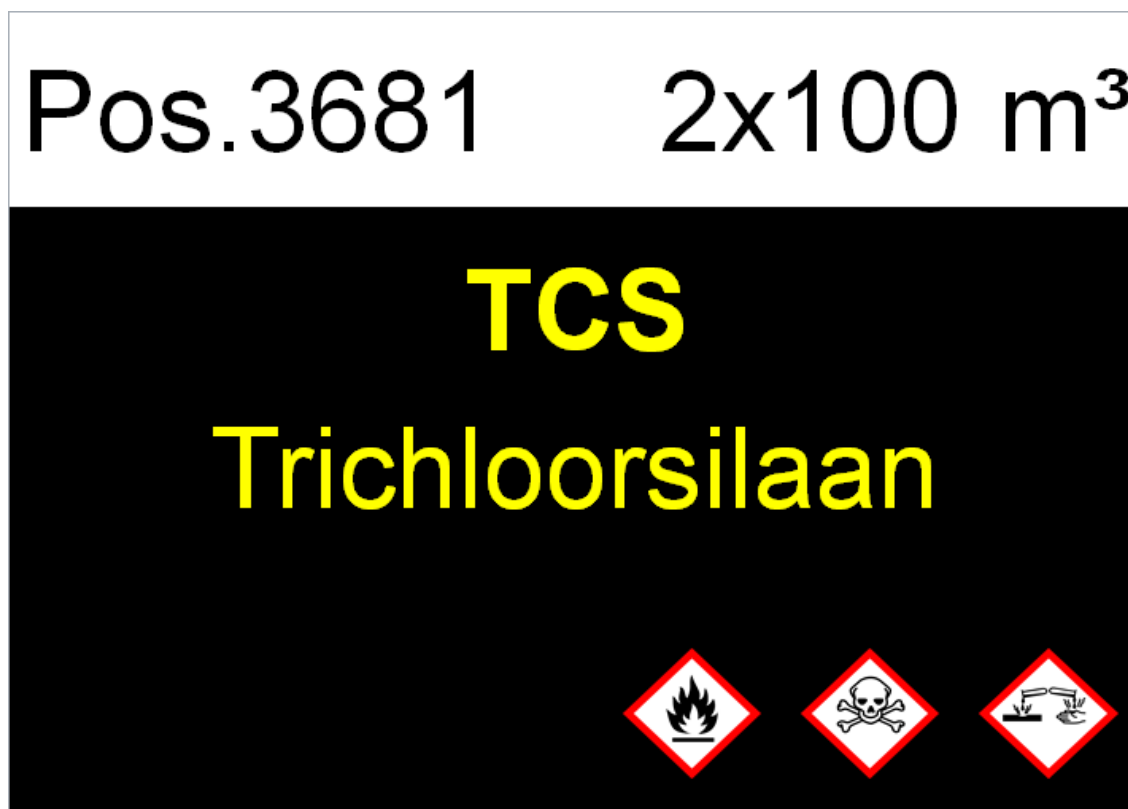
Voor het kentekenen van opslagtanks werd een Evonik-voorschrift opgesteld. Dit voorschrift is gebaseerd op de wettelijke eisen zoals vastgelegd in VLAREM II, artikel 5.17.2.2 §2 en vanaf 01.06.2015 (integratie CPL/GHS) artikel 5.17.4.2.2 §2 en aangevuld met specifieke eisen voor Evonik Antwerpen NV.

De volgende informatie dient minimaal op een opslagtank aangebracht te worden:

- positienummer en waterinhoudsvermogen van de houder in m³ (*);
- naam of codenummers of -letters van de opgeslagen stof;
- de gevaarsymbolen, eventueel aangevuld met de kenletter of, vanaf 01.06.2015, de gevarenpictogrammen.

(*) *Bestaande etiketten met de inhoud in ton kunnen behouden blijven, maar bij vervanging dient het waterinhoudsvermogen opgenomen te worden.*

Voorbeeld van een etiket voor opslagtanks:

De plaatsen of lokalen die voor de opslag van aanzienlijke hoeveelheden gevaarlijke stoffen en preparaten in verplaatsbare recipiënten (gasflessen, IBC's, vaten, ...) worden gebruikt, moeten met de passende waarschuwborden aangeduid worden (zie § 4.1.1 en 4.1.2). Deze borden moeten bij de opslagruimte of op de toegangsdeur tot de opslagruimte geplaatst worden.

Opslagplaatsen voor gevaarlijke stoffen of brandbare vloeistoffen in verplaatsbare recipiënten (gasflessen, IBC's, vaten, ...) worden verdeeld in verschillende compartimenten, rekening houdend met de wettelijk vastgelegde scheidingsafstanden. Deze compartimenten worden aangegeven door middel van wanden, veiligheidsschermen, markeringen op de grond, kettingen of vaste afbakeningen op 1 m hoogte.

Op de plaatsen bestemd voor de behandeling of opslag van gevaarlijke vaste stoffen en vloeistoffen, brandbare vloeistoffen of onder druk vloeibaar gemaakte gassen is het verboden vuur te maken, eender welke vlam binnen te brengen of te roken. Verbodsborden die het gebruik van vuur en open vlam en het roken verbieden, worden in de nabijheid van de vaste opslaghouders en op de deuren van de lokalen met verplaatsbare recipiënten aangebracht. Een duidelijk zichtbaar bericht verbiedt ook de toegang tot de opslagplaats aan de personen die vreemd zijn aan de inrichting (onbevoegden). In deze lokalen mag bovendien geen enkele voorraad van brandbare stoffen als hout, katoen, lopen, enz. voorhanden zijn.

3.2.4 Kentekenen van buisleidingen

Voor het kentekenen van leidingen is een Evonik-werknorm (WN 05-0202) opgesteld. Deze werknorm is gebaseerd op NBN 69 en geldt enkel voor bovengrondse leidingen. Voor ondergrondse leidingen bestaat een aparte richtlijn m.b.t. het aanduiden van afsluiters.

Het doel van het kentekenen van leidingen is het veilig herkennen, controleren en onderhouden van leidingen in productie-eenheden en op buizenbruggen. Een goede kentekening maakt immers een snelle en correcte identificatie van de leiding mogelijk en trekt de aandacht op eigenschappen van het doorstromende medium. Dit voorkomt vergissingen (bij werkzaamheden) en brengt de aandacht op de te nemen beschermingsmaatregelen. Bij een storing wordt een snelle en adequate bestrijding van de schade gegarandeerd, aangezien onmiddellijk op de juiste plaats ingegrepen kan worden. Ook nieuwe medewerkers hebben alle baat bij een goede beschrijving van de leidingen.

3.2.5 Markering van de leidingen

Omwille van deze informatieve en waarschuwende functie (bv. a.d.h.v. de productnaam, GHS-gevaarsymbolen), moet de kentekening van leidingen steeds goed leesbaar zijn. Ze moet, indien nodig, gereinigd of vernieuwd worden. De markering moet zichtbaar en voldoende herhaald aangebracht worden in de nabijheid van de meest gevaarlijke plaatsen en op alle plaatsen die belangrijk zijn voor de bediening, zoals begin, einde, afluutpunten, vertakkingen, muurdoorgangen, in- en uitbouwstukken. De afstand tussen de markeringen is zo te bepalen dat een vlot herkennen en volgen van het verloop van de leiding gewaarborgd is. Ze wordt aangebracht als een band rond de leiding (kleefwikkel).

Het ontwerp van een nieuwe kleefwikkel gebeurt i.s.m. de afdeling Risicobeheer.

3.2.6 Markeren van blindflenzen in leidingen met gevaarlijke producten

Vrije stomen en afsluiters op installatiedelen met gevaarlijk product moeten d.m.v. een blindflens of blindstop afgesloten worden om te beletten dat er ongewenst product vrijkomt door een onopzettelijke of verkeerde handeling.

Deze blindflenzen zijn te kenmerken door het aanbrengen van de signalisatiekleur voor gevaar GEEL conform KB signalisatie en NBN 69 (kleurcodering leidingen). Andere kleuren kunnen toegelaten worden mits ze hiermee niet in tegenspraak zijn. Meer details hieromtrent zijn terug te vinden in de instructie "[Beveiligen van vrije stomen - VEI-RB / INS / 565](#)".

3.2.7. Vrijgave voor het openen van installatiedelen

Alvorens een installatiedeel te openen voor een herstelling of onderhoudswerken uitgevoerd door TS en contractoren, vreemd aan de eenheid, wordt er een label aangebracht voor visuele vrijgave van het installatiedeel. Details zijn terug te vinden in de instructie "[Vrijgave voor het openen van installatiedelen - VEI-RB / INS / 622](#)".

Het te openen installatiedeel wordt ter plaatse van een rood PVC-label voorzien.

Een visuele vrijgave wordt gegeven door het kleven van een specifiek groen etiket op het rood label.

3.2.8. Signalisering van besloten ruimten

Toegangen tot besloten ruimten moeten worden voorzien van een signalisatiebord "*Verboden te betreden. Besloten ruimte.*".

De sokkels van verticale kolommen (ook skirts genaamd) zijn te beschouwen als een besloten ruimte. Indien de VOE van oordeel is dat bepaalde sokkels, in uitzonderlijke gevallen, niet als besloten ruimten te beschouwen zijn, legt hij dit schriftelijk vast op basis van een risicoanalyse.

4. Verduidelijkingen

4.1 Signaleringsborden

4.1.1 Signalisatie conform de Codex Welzijn op het werk, boek III, titel 6 (Veiligheids- en gezondheidssignalering)

Gecombineerd met symbolen/pictogrammen geven de veiligheidskleuren en geometrische vormen aanleiding tot de signaleringsborden. Deze verstrekken een welbepaalde bijzondere veiligheidsinformatie. Hierbij onderscheidt men verbodsborden, waarschuwborden, gebodsborden, reddingsborden en borden in verband met het brandbestrijdingsmateriaal.

- 1) Verbodsborden (rond, zwart pictogram op witte achtergrond, rode rand en balk - die van linksboven naar rechtsonder over het pictogram loopt onder een hoek van 45°) verbieden een handeling waardoor gevaar zou kunnen ontstaan.

Verboden te roken

Vuur, open vlam en roken
verboden

Verboden voor voetgangers

Verboden met water te blussen

Geen drinkwater

Geen doorgang voor
onbevoegden / Verboden te
betreden. Besloten ruimte.

Verboden voor
transportvoertuigen

Niet aanraken

Verboden gelijktijdig vervoer van
chemicaliën en personen in een
lift

- 2) Waarschuwborden (driehoekig, zwart pictogram op gele achtergrond, zwarte rand) waarschuwen voor een bijzonder gevaar.

**Ontvlambare stoffen of
hoge temperatuur (1)**

Explosieve stoffen

Giftige stoffen

Bijtende stoffen

Radioactieve stoffen

Hangende lasten

Transportvoertuigen

**Gevaar voor elektrische
spanning**

Gevaar

Laserstraal

Oxiderende stoffen

Niet-ioniserende stoffen

**Belangrijk magnetisch
veld**

Struikelen

**Vallen door
hoogteverschil**

Biologisch gevaar (2)

Lage temperatuur

**Schadelijke of irriterende
stoffen (3)**

Ontploffingsgevaar

ISOLATIE MAAKT DEEL UIT VAN
EXPLOSIEBESCHERMINGSMaatregelen
NIET VERWIJDEZEN ZONDER WARMWERKVERGUNNING

**Ontploffingsgevaar:
geïsoleerde leidingen -
warmwerkvergunning**

(1) In afwezigheid van een specifiek bord voor hoge temperatuur.

(2) Pictogram zoals bedoeld in het Koninklijk Besluit van 4 augustus 1996 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk.

(3) Bij wijze van uitzondering mag de achtergrond van dit bord oranje zijn, als die kleur gerechtvaardigd is, omdat er een soortgelijk bord bestaat voor het wegverkeer.

Obstakels en gevaarlijke plaatsen die niet met bovenvermelde waarschuwborden aangeduid kunnen worden, dienen door middel van een zwarte en gele kleur gesignaleerd te worden.

Dit is vooral van toepassing op plaatsen waar gevaar tot stoten, vallen of struikelen bestaat, zoals drempels, gaten in vloeren, nauwe of lage doorgangen, ...

3) Gebodsborden (rond, wit pictogram op blauwe achtergrond) schrijven een bepaald gedrag voor.

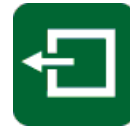
Oogbescherming verplicht**Veiligheidshelm verplicht****Gehoorbescherming verplicht****Adembescherming verplicht****Veiligheidsschoenen verplicht****Veiligheidshandschoenen
verplicht****Veiligheidspak verplicht****Gelaatsbescherming verplicht****Individueel veiligheidsharnas
verplicht****Verplichte oversteekplaats
(voor voetgangers)****Algemeen Gebod
(eventueel samen met een ander bord)**

Combinaties van geboden zijn eveneens toegelaten (bv. helm én bril verplicht, ...).

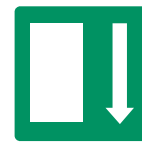
- 4) Reddingsborden (rechthoekig of vierkant, wit pictogram op groene achtergrond) duiden plaats of richting van reddingswegen en reddingsmateriaal aan.

Plaats of richting van een uitgang die gewoonlijk door de in de inrichting aanwezige personen gebruikt wordt. Dit pictogram mag slechts gebruikt worden voor uitgangen die ook aan de eisen voor nooduitgangen voldoen (te plaatsen boven, of boven een doorgang naar, een uitgang)

Richting van een uitgang (naar links) die gewoonlijk door de in de inrichting aanwezige personen gebruikt wordt. Dit pictogram mag slechts gebruikt worden voor uitgangen die ook aan de eisen voor nooduitgangen voldoen (Een symmetrisch pictogram wordt gebruikt voor een uitgang naar rechts. Dit bord mag eveneens geheld worden)

**Plaats of richting van een nooduitgang.
(te plaatsen boven, of boven een doorgang naar, een nooduitgang)**

**Richting van een nooduitgang (naar links).
(Een symmetrisch pictogram wordt gebruikt voor een nooduitgang naar rechts. Dit bord mag eveneens geheld worden.)**

Het is tevens mogelijk dat de deur vervangen wordt door een trap resp. noodladder indien de vluchtweg daarlangs loopt.

**Te volgen richting
(wordt samen met één van de onderstaande borden gebruikt)**

Eerste hulp**Draagberrie****Veiligheidsdouche****Ogen spoelen****Telefoon voor redding en eerste hulp**

De plaats van elke uitgang en nooduitgang, evenals de richting van de wegen, uitwegen en trappen die naar deze uitgangen leiden en de plaats van elke nooddouche en oogspoeier (of oogspoelfles) wordt aangeduid door de hierboven beschreven reddingstekens.

- 5) Borden in verband met brandbestrijdingsmateriaal (rechthoekig of vierkant, wit pictogram op rode achtergrond) duiden de plaats of richting van brandbestrijdingsmateriaal aan.

Brandslang**Ladder****Blusapparaat****Telefoon voor
brandbestrijding**

Te volgen richting
(wordt samen met één van de bovenstaande borden gebruikt)

- 6) Natte en droge stijgleidingen worden aangeduid met:

Droge stijgleiding**Natte stijgleiding**

- 7) Branddeuren worden aangeduid d.m.v. volgend pictogram:

8) Waarschuwingsschakelaars worden aangeduid d.m.v. volgend pictogram:

Ook andere combinaties van bovenvermelde pictogrammen, veiligheidskleuren en geometrische vormen zijn toegelaten zolang aan de algemene principes betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering wordt voldaan en de betekenis niet onduidelijk wordt.

4.1.2 Signalisatie conform ISO 7010

Door de nieuwe norm ISO 7010, zullen in de toekomst onderstaande pictogrammen gebruikt worden. In een overgangperiode van meerdere jaren zullen oude en nieuwe pictogrammen gebruikt worden.

Overzicht pictogrammen volgens ISO 7010 is in bijlage 1 terug te vinden.

4.2 Lichtsignalen

Rekening houdend met de gebruiksomstandigheden moet het door een signaal uitgezonden licht een aan de omgeving aangepast lichtcontrast veroorzaken dat niet tot verblinding mag leiden en voldoende zichtbaar moet zijn.

De kleur of het getoonde pictogram moet voldoen aan de van toepassing zijnde regels voor kleuren en pictogrammen zoals in het begin beschreven.

Wanneer een voorziening een continu en een intermitterend signaal kan uitzenden, moet het intermitterend signaal worden gebruikt om ten opzichte van het continue signaal aan te geven dat het gaat om een situatie die een groter gevaar inhoudt of waarbij de gewenste of verplichte interventie of actie met grotere spoed uitgevoerd moet worden.

Wanneer een intermitterend lichtsignaal wordt gebruikt in plaats van of ter aanvulling van een geluidssignaal, moet de code van het signaal identiek zijn.

(Een voorziening om een signaal uit te zenden in geval van groot gevaar, moet speciaal bewaakt worden of uitgerust zijn met een reservelamp die, bij defect van de in gebruik zijnde lamp, automatisch haar functie overneemt.)

4.3 Geluidssignalen

Een geluidssignaal moet een geluidsniveau hebben dat duidelijk hoger is dan het niveau van het omgevingslawaaai, zodat het goed hoorbaar is, doch niet te luid of pijnlijk voor de oren. Het moet gemakkelijk herkenbaar zijn, met name rekening houdend met de duur van de impulsen en met het interval tussen impulsen en groepen van impulsen, en gemakkelijk te onderscheiden zijn van een ander geluidssignaal en andere omgevingsgeluiden.

Wanneer een voorziening een geluidssignaal met variabele en vaste frequentie kan uitzenden, moet de variabele frequentie gebruikt worden om ten opzichte van de vaste frequentie aan te geven dat het gaat om een situatie die een groter gevaar inhoudt of waarbij de gewenste of verplichte interventie of actie met een grotere spoed uitgevoerd moet worden.

5. Signalisatiekleding

5.1 Welke signalisatiekleding dient men te dragen?

De signalisatiekleding betreft minimaal een oranje of gele kazuifel met reflecterende strips.

5.2 Wie dient signalisatiekleding te dragen?

- Iedereen: op de plaatsen waar signalisatiekleding verplicht is (bv. ME-verzendingshal).
- Personen die het spoor betreden:
 - Alle betreders van het spoor dragen een gele kazuifel.
 - Een betreding behelst de graszone naast het spoor en de spoorbedding.
 - Uitzondering: Personen die werken op het spoor dragen een gele broek en gele vest of shirt:
 - Loc-voerder
 - Rangeerder
 - Onderhoudsploeg CV-CCI
 - Spooraannemers
- Bestuurder van de logistieke voertuigen: trekker en stacker.
- Personen die werkzaamheden uitvoeren aan de rijweg of in de berm, waarbij tijdens de werkzaamheden het verkeer niet verboden is.
- Veiligheidstoezichters:
 - Veiligheidstoezichter bij een stilstand:
 - Kazuifel met opschrift "Veiligheidstoezichter Evonik".
 - Begeleider van hef- en takelwerkzaamheden met mobiele kranen.
- Medische Dienst tijdens een interventie.

5.3 Hoe verkrijgbaar?

Kazuifels zijn verkrijgbaar via CC-Hubwoo.

Kazuifels met een opschrift zijn verkrijgbaar via Medische Dienst.

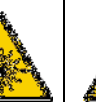
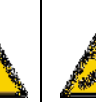
Gele kazuifels voor het betreden van het spoor zijn beschikbaar bij Centrale Verzending.

Bijlage 1: Overzicht pictogrammen volgens ISO 7010

Verbodsborden

								
Algemeen verbod	Verboden te roken	Vuur, open vlam en roken verboden	Verboden doorgang	Geen drinkwater	Verboden voor vorkheftrucks of ander industrieel transport	Verboden toegang voor personen met actieve hartimplantaten	Niet aanraken	Verboden met water blussen
								
Geen zware last plaatsen	Ingeschakelde mobiele telefoons verboden	Verboden toegang voor personen met metalen protheses	Hand insteken verboden	Lift niet gebruiken bij brand	Dieren niet toegelaten	Eten en drinken verboden	Doorgang niet blokkeren	Betreden ruimte verboden
								
Lift niet gebruiken voor personen	Dragen van handschoenen verboden	Verboden te schakelen	Verboden toegang voor onbevoegden	Fotograferen verboden				

Waarschuwborden

									
Waarschuwing	Explosieve stoffen	Radioactieve stoffen of ioniserende straling	Laserstraal	Niet-ioniserende straling	Magnetisch veld	Struikelen - Hindernis op vloerhoogte	Vallen door hoogteverschil	Biologisch gevaar	Lage temperaturen / Vorstcondities
									
Glad oppervlak	Elektriciteit	Vorkheftrucks of ander industrieel transport	Hangende last	Giftige stoffen	Warm oppervlak	Automatisch startende installatie / machine	Beklemmingsgevaar	Ontvlambare stoffen	Bijtende stoffen
									
Klemgevaar voor handen	Draaiende onderdelen	Opladen batterijen	Optische straling	Oxiderende stoffen	Cilinder onder druk	Atmosfeer met explosiegevaar	Scherp voorwerp		

Gebodsborden

								
Algemeen gebod	Gehoorscherming verplicht	Oogbescherming verplicht	Veiligheidschoenen verplicht	Beschermende handschoenen verplicht	Beschermende kledij verplicht	Handen wassen verplicht	Leuning vasthouden verplicht	Gelaatsbescherming verplicht

								
Veiligheidshelm verplicht	Veiligheidsvest/Hesje verplicht	Adembescherming verplicht	Veiligheids-harnas verplicht	Veiligheids-riem verplicht	Uitschakelen voor onderhoud of Herstelling verplicht	Oversteekplaats gebruiker	Doorgang gebruiken verplicht	Reddingsvest verplicht

	
Aarding verplicht	Voor het openen stekker uit stopcontact trekken

Reddingsborden

								
Vluchtweg/ Nooduitgang (links)	Vluchtweg/ Nooduitgang (rechts)	Eerste hulp EHBO	Verzamelpaats bij calamiteit	Dokter/arts	Automatische externe defibrillator (AED)	Oogdouche	Nooddouche	Brancard/ Draagberrie

		
Vrij toegankelijk reddingsuitrusting	Voorbeeld vluchtweg/nooduitgang (E002) met bijkomend bord (pijlrichting)	Voorbeeld vluchtweg/nooduitgang (E002) met bijkomend bord (pijlrichting)

Borden voor brandbestrijding

						
Brandblusapparaat	Brandhaspel	Brandladder	Brandbestrijdingsmiddelen	Brandmelder/Waarschuwingknop	Telefoon waarschuwing brand	Branddeur